

Kaip Melburno lietuvių namų biblioteka atsidūrė evangelikų koplyčioje

Dr. Gražina Pranauskienė.

Užėję į lietuvių namus, dauguma lankytojų eina tiesiai į barą, net nežvilgtelėję į bibliotekos pusę. Daugelis turbūt nežino jos atsiradimo istorijos, dabartinės padėties, kaip biblioteka keitė savo veidą. Nežino, kiek metų ten darbuojasi lietuvybei pasiaukojusi moteris, kiek įdeda laiko ir jėgų, kad lietuviškas žodis gyvuotų tolimojoje Australijoje! Nutariau užkalbinti bibliotekos vedėją Ievą Arienę, o užkalbinusi nesigailėjau. Manau, kad perskaitę mudviejų pokalbį nesigailėsite ir Jūs, mielieji skaitytojai. Tad kartu pasidairykime po biblioteką ir žvilgtelėkime, kas slypi knygų lentynose.

Bibliotekos vedėja Ieva Arienė tarp tūkstančių knygų. Asmeninio Ievos archyvo nuotr.

Ieva, kiek metų dirbate Melburno lietuvių namų bibliotekoje ir kodėl ji pavadinta Antano Krauso vardu?

Manau, kad jau bus apie dvylika metų. Perėmiau šias pareigas po to, kai 2004 metais mirė ilgametis bibliotekos vedėjas Juozas Mikštas, o ją prižiūrėti likęs padėjėjas Feliksas Sodaitis pradėjo negaluoti. Feliksui mirus, bibliotekoje likau viena. Tačiau su malonumu kas sekmadienį darbuojuosi tarp knygų. Jaunystėje baigiau bibliotekininkystės mokslus Naujojo Pietų Velso universitete Sidnėjuje, bet neilgai dirbau toje srityje, nes tapusi mama likau namuose auginti vaikų. Biblioteka yra pavadinta jos steigėjo Antano Krauso vardu. Pradėjus kurtis Melburno lietuvių bendruomenei, jis surinko pirmą vertingų lietuviškų knygų rinkinį studentams ir mokslininkams.

Kada, kaip ir dėl kokių priežasčių biblioteka išsikėlė iš pirmąsios patalpos? Juk jos vietoje įrengtas restoranas?

Iš pradžių biblioteka buvo įsikūrusi A. Krausos privačiuose namuose, bet, lietuviams įsigijus savo bendruomenės namus, biblioteka buvo įrengta jų patalpose. Vėliau buvo sumanyta tas patalpas pelningiau panaudoti įrengiant vietą restoranui, kurį išnuomavus būtų galima sutelkti lėšų lietuvių namų išlaikymui. Tuomet biblioteka buvo perkelta į dabartinę mažesnę patalpą – buvusią evangelikų koplyčią.

Ar turite pagalbininkų, padedančių rūšiuoti laikraščius, žurnalus ir kitus leidinius?

Gaunu pasiūlymų padėti, bet kol kas apsieinu be pagalbininkų.

Viską, ko reikia, akimirksniu randate ranka sužymėtose kortelėse. Kai Jūsų bibliotekoje nėra, skaitytojui turbūt sunku rasti pageidaujamą knygą ar reikiamo žurnalo numerį? Kas pavaduoja atostogų metu?

Retai atostogauju, o kai manęs nėra, paskiriu pavaduojantį asmenį pasirūpinti būtiniausiais reikalais.

Ar įmanoma nustatyti, kiek biblioteka turi skaitytojų?

Anuomet, kai buvo gyva dabar beišmirštanti vyresnioji karta, skaitytojų būdavo daug, bet šiais laikais, galima sakyti, ateina tik saujelė.

Ar turite įsiskolinusių skaitytojų ir ką darote, jeigu knygos negrąžinamos?

Kadangi skaitytojų nedaug, neribuju laiko, per kurį privalo knygą grąžinti. Tačiau kartais tenka paskambinti ir priminti, kad yra kitų tos knygos laukiančių.

Įžengus į biblioteką, kairėje pasitinka iš Lietuvos atgabenti arbatos pakeliai, dešinėje- didelė dėžė Ludos Popenhagen knygų „Australian Lithuanians“ išsinešimui, o tarp lentynų - šūsniškas kažkieno atneštų nebereikalingų knygų... Turbūt nelengva tvarkytis, kai yra tiek daug papildomų rūpesčių: rinkti už arbatą paliktus pinigus, dalyti Popenhagen leidinį, sutalpinti į lentynas gausėjančią pasenusią literatūrą?

Arbatos pakelius pardavinėjau norėdama padėti jų savininkams, bet, šiems nutarus sugrįžti į Lietuvą, perėmiau likusią arbatą ir bandau ją išparduoti. Kadangi šeimos man suneša mirusių tėvų knygų rinkinius, peržiūriu tas knygas ir atrenku tai, ko bibliotekoje dar neturime, o turimų leidinių atliekamus egzempliorius išstatau tautiečiams pasiimti veltui.

Pastaruoju metu Melburno lietuvių klubas nepaprastai išgražėjo ir pasipuošė gruodžio mėnesį vyksiančioms Australijos lietuvių dienoms. Ar kas nors numatyta bibliotekos labui? Pavyzdžiui, parūpinti kompiuterį, kad galėtumėte elektroniniu būdu katalogizuoti bibliotekos lobyną?

Biblioteką išlaiko Australijos lietuvių fondas. Jis ir parūpino kompiuterį, skenerį, fotokopijavimo įrangą. Šiuo požiūriu nieko netrūksta. Numatoma įtaisyti papildomų knygų lentynų. Nesu linkusi sudaryti elektroninio katalogo, nes biblioteka palyginti kukli, naudotojų mažai, o kortelės puikiai atlieka savo paskirtį.

Ką darysite ateityje, jeigu knygos esamoje patalpoje nebetilps? Juk į koridorių išsinešimui visų nebereikalingų leidinių neįmanoma sudėti. Ar neplanuojate pakabinti ant durų senų knygų pridavimo taisyklių, kad žmonės neneštų drėgmės prisisunkusių ir kartais net apipelijusių leidinių?

Kaip minėjau, numatoma įtaisyti papildomų lentynų, o jeigu tarp atneštų knygų pasitaikytų menkaverčių, galima jų nepriimti.

Malonu einant pro biblioteką išgirsti muziką, nes čia nuolat repetuoja kanklininkų ansamblis. Ar kiti atlikėjai taip pat naudojami bibliotekos patalpa?

Retkarčiais, kai kitos klubo patalpos užimtos, bibliotekoje repetuoja kuris nors iš chorų.

Kiek apytiksliai bibliotekoje knygų?

Labai sunku nustatyti, bet gali būti mažne 10000. Aš laikau viską, kas susiję su Lietuva ar lietuviškomis temomis. Atskiroje lentynoje laikomos knygos anglų ar kitomis kalbomis.

Kokius leidinius gaunate iš Lietuvos?

Iš Lietuvos šiuo metu prenumeruojame „Lietuvos rytą“. Daugumą knygų ir žurnalų dovanoja lankytojai.

Ačiū už pokalbį.

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

